

Fylkesmannen i Vestland

Vår dato:

05.03.2020

Vår ref:

2019/2345

Dykkar dato:

30.08.2019

Dykkar ref:

STIEGLER WKS ADVOKATFIRMA AS
v/Aksel Kayser
Postboks 1124 Sentrum
5809 BERGEN

Saksbehandlar, innvalstelefon

Kari Elsa des Bouvrie, 5557 2022

Omgjering FM vedtak sitt frå mai 2019 - produksjonstilskot 2018 - Osterøy - 100/1 - Johannes Tyssebotn

Omgjering av Fylkesmannen sitt vedtak frå 5. mai 2019

Vi syner til Fylkesmannen i Vestland sitt vedtak frå 5. mai 2019, og dykkar brev med ny informasjon i saka innsendt 30. august 2019. Vi syner òg til Osterøy kommune sin uttale om dette, dagsett 15. oktober 2019, og rapport etter Fylkesmannen si synfaring, dagsett 17. desember 2019.

Det har dessverre teke lang tid å handtere denne saka. Det er mange element og ein lang historikk med fleire endringar undervegs som gjer at saka er kompleks.

1. Vedtak

Fylkesmannen i Vestland gjer om delar av sitt eige vedtak frå 5. mai 2019, med heimel i forvaltingslova § 35. Klagar Johannes Tyssebotn, org.nr 969472759, får delvis medhald i klagen frå 3. januar 2019. Det er ikkje grunnlag til å gje avkorting grunna feilopplysningar. Avkortinga for mangelfull gjødslingsplan på kr. 21 510,- vert ståande.

Det er tidlegare avkorta kr. 31 510,- i produksjonstilskotet for 2018 slik at det no kjem kr. 10 000,- til utbetaling til klagar. Dette vedtaket er endeleg og kan ikkje påklagast.

2. Aktuelle regelverk

Lov om behandlingsmåten i forvaltningssaker (forvaltningsloven) av 10. februar 1976, heretter omtalt som forvaltingslova.

Forskrift om produksjonstilskudd og avløsertilskudd i jordbruket av 19. desember 2014, heretter omtalt som forskrift om produksjonstilskot.

Forskrift om gjødslingsplanlegging av 1. juli 1999.

E-postadresse:
fmvlpost@fylkesmannen.no
Sikker melding:
www.fylkesmannen.no/melding

Postadresse:
Njøsavegen 2
6863 Leikanger

Besøksadresse:
Njøsavegen 2, Leikanger
Statens hus, Kaigaten 9, Bergen
Fjellvegen 11, Førde

Telefon: 57 64 30 00
www.fylkesmannen.no/vl
Org.nr. 974 760 665

Forskrift om gjødselvarer mv. av organisk opphav av 4. juli 2003, heretter omtalt som *forskrift om organisk gjødsel*.
Lov om vern mot forurensninger og om avfall (forurensingsloven) av 13. mars 1981, heretter omtalt som *forurensningslova*.

3. Bakgrunn

3.1 Saksgang

Føretaket Johannes Tyssebotn søkte i 2018 om produksjonstilskot for 42 ammekyr, 66 øvrige storfe, 79 geitebukkar og ungdyr, samt 224 dekar fulldyrka areal, 7 dekar overflatedyrka areal og 129 dekar innmarksbeite.

18. desember 2018 fatta Osterøy kommune vedtak om trekk i utbetaling av produksjonstilskot til føretaket Johannes Tyssebotn etter søknad del 2 i 2018. Kommunen har avkorta tilskotet med totalt kr 31510,-. Det er avkorta med kr 21510,- for brot på forskrift om gjødslingsplanlegging, jf. § 11 i forskrift om produksjonstilskot. Avkortinga svarer til 15 % av utmåla areal- og kulturlandskapstilskot. Gjødslingsplan for 2018 vart ikkje godkjent. Grunngevinga var at innmarksbeita som var planlagt å spreie husdyrgjødsel på ikkje var godkjende som spreieareal. Vidare vart tilskotet avkorta med kr 10000,- fordi det er gjeve feil opplysningar i søknaden, jf. § 12 i forskrift om produksjonstilskot. Grunngevinga for avkorting for feilopplysingar var at kommunen vurderte at søkjar var opplyst om manglande godkjenning for spreieing på innmarksbeite, men likevel kryssa han av for at gjødslingsplanen var fullstendig.

Dette vedtaket har Johannes Tyssebotn, ved advokat Aksel Kayser, klaga på i brev datert 3. januar 2019. I denne klaga hevder Tyssebotn at det skal ligge føre ein godkjenning på spreieareal. Vidare har han klaga på at kommunen har blanda saman gjødslingsplan og kva areal som er godkjent for spreieing av husdyrgjødsel. Sjølv har klagar òg synt til gjødslingsplan laga i 1996 som inkluderer husdyrgjødsling på innmarksbeite og argumenterer for at det aktuelle arealet har vore inkludert i alle gjødslingsplanar sidan 1996, då utarbeida av kommunen. Dette skulle vere med på å underbygge påstanden at det ligg føre ein godkjenning av innmarksbeite som spreieareal for husdyrgjødsel.

Kommunen svarar i brev av 15. oktober 2019 på klagen at det ikkje finst ein formell godkjenning og at tidlegare gjødslingsplanar som inkluderer innmarksbeite ikkje er det same som at arealet er godkjent for spreieing. Kommunen har ved fleire høve opplyst Johannes Tyssebotn om at det ikkje ligg føre ein formell godkjenning og at det må søkjast om godkjenning for å kunne spreie husdyrgjødsel på innmarksareala.

Klaga vart oversendt til Fylkesmannen for endeleg avgjerd. Fylkesmannen avslo klagen i brev av 5. mai 2019, og oppretthaldd kommunen sitt vedtak om avkorting på kr 31510,-. Det vart avkorta med kr 21510,- for brot på *forskrift om gjødslingsplanlegging*, jf. *forskrift om produksjonstilskot* § 3, samt med kr 10000,- fordi det var gjeve feil opplysning i søknad om produksjonstilskot, jf. *forskrift om produksjonstilskot* § 12.

I løpet av sommaren 2019 tok advokat Kayser kontakt med Fylkesmannen og opplyste at godkjenningsdokumentet for spreiring på innmarksbeite var funne og bad difor om at saka skulle opnast opp att. Godkjenningsvedtaket frå 5. desember 1994 vart sendt til Fylkesmannen i slutten av august 2019.

Fylkesmannen informerte Osterøy kommune om dokumentet og bad om ein uttale. Den vart sendt til Fylkesmannen 15. oktober 2019. Kommunen meiner at gjødslingsplanen for 2018 framleis er mangelfull, grunngitt med at planen inkluderer bruk av husdyrgjødsel på eit større innmarksbeiteareal enn det som blei godkjent som spreieareal for husdyrgjødsel i 1994. Vidare peiker kommunen på at gjødslingsplanen har for kraftig gjødsling på innmarksbeita i høve kva som låg til grunn ved godkjenninga av spreieareal. Godkjenninga viser at berre delar av dei godkjente areala var eigna til spreiring av husdyrgjødsel. Det er ikkje kartfesta kva som er godt eigna eller mindre eigna, men grunna slike tilhøve blir det rekna eit lågare netto godkjent spreieareal i høve til det brutto arealet som er teikna inn på kart.

Fylkesmannen gjennomførte synfaring 5. desember 2019 for å få oversikt over kva innmarksbeite som blir gjødsla med husdyrgjødsel og kva areal som er omfatta av godkjenning av spreieareal frå 1994. Sjå vedlagt rapport datert 17. desember 2019.

3.2 Oversikt over disponert areal i 2018

I følge søknad om produksjonstilskot i 2018 disponerer Johannes Tyssebotn følgjande areal, sjå tabell 1. Eigedommen gnr/bnr 100/1 (Vestre Kleppe) inkluderer gnr/bnr 104/3 (Bernes). I produksjonstilskot er arealtala oppgitt samla for desse eigedommane til 42 daa innmarksbeite.

Tabell 1: Oversikt over areal som føretaket disponerer. Areal der gjødslingsplanen viser spreiring av husdyrgjødsel er merka med grøn skraverung.

Komm-gnr/bnr	Namn på bruk	Fulldyrka	Overflatedyrka	Innmarksbeite
4630-6/1	Vevletveit	90	4	51
4630-100/1	Vestre Kleppe (driftssenter)	89	0	40
4630-103/6	Hanstveit	0	0	11
4630-104/3	Bernes	28	3	2
4630-107/6	Tyssebotn	0	0	4
4631- 221/1	Eikefet	17	0	21

3.3 Areal i gjødslingsplan 2018

Gjødslingsplanen for 2018 inkluderer alt areal som Tyssebotn disponerer slik det er oppført etter produksjonstilskot. Planen inkluderer kart med innteikning av teigane og areal i dekar. Planen viser bruk av husdyrgjødsel på full- og overflatedyrka jord på gnr/bnr 100/1 (Vestre Kleppe) og på 104/3 (Bernes). Gjødslingsplanen viser planlagt bruk av husdyrgjødsel på innmarksbeite på 41 daa på 100/1 (Vestre Kleppe). Dette er tilnærma samanfallande med areal klassifisert som innmarksbeite på gardskart. Før siste oppdatering av kartet var det teikna inn 40 daa og etter mai 2018 vart det redusert til 39 daa. Planen visar vidare bruk av husdyrgjødsel på 11 daa på 103/6 (Hanstveit). Areal

med planlagt spreiring av husdyrgjødsel er vist med grøn markering i tabell 1. Areal der planen viser spreiring av husdyrgjødsel på innmarksbeite er vist i kart, figur 1 og 2. Planen viser ikkje bruk av husdyrgjødsel på Vevletveit, Tyssebotn eller Eikefet.

3.4 Areal i godkjenning av spreieareal 1994

I vedtaket av 5. desember 1994 er brutto 50 daa beite godkjent som spreieareal for husdyrgjødsel for føretaket, omrekna til 12,5 daa netto spreieareal. Av dette godkjente spreiearealet er det brutto 27 daa på gnr/bnr 101/1 (Vestre Kleppe, oppom driftsbygningen). Dette er med vurdert omrekningsfaktor på 0,25 rekna til 6,75 daa netto spreieareal. Det er ut frå vedtaket og regelverket ikkje mogleg å seie at netto godkjent spreieareal ligg på ein kartfesta del av brutto spreieareal. Det er teke utgangspunkt i gjødsling med husdyrgjødsel alle stader på brutto spreieareal som er eigna til dette. Dette kan omfatte dei områda der ein kjem til med traktor og det det ikkje er ur, stein, fjell, skog, vatn mm. Omrekningsfaktoren viser kor mykje spreieareal dette utgjør i samband med utrekning av tilgjengeleg spreieareal for føretaket. I dag er dette brutto spreieareal om lag 3 daa mindre enn dei opphavelige 27 daa. Det er altså 24 daa av innmarksbeite oppom driftsbygningen som er godkjent. Årsaka til reduksjonen er at desse 3 daa ikkje er innmarksbeite i dag, men skog, skrin fastmark og bebygd areal.

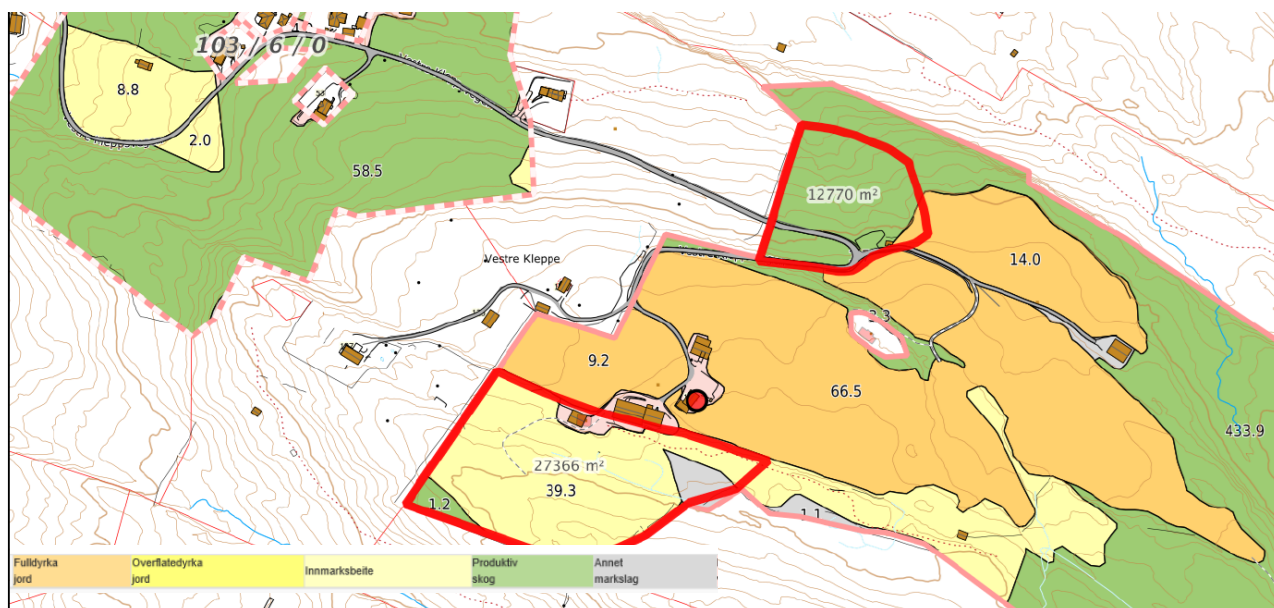
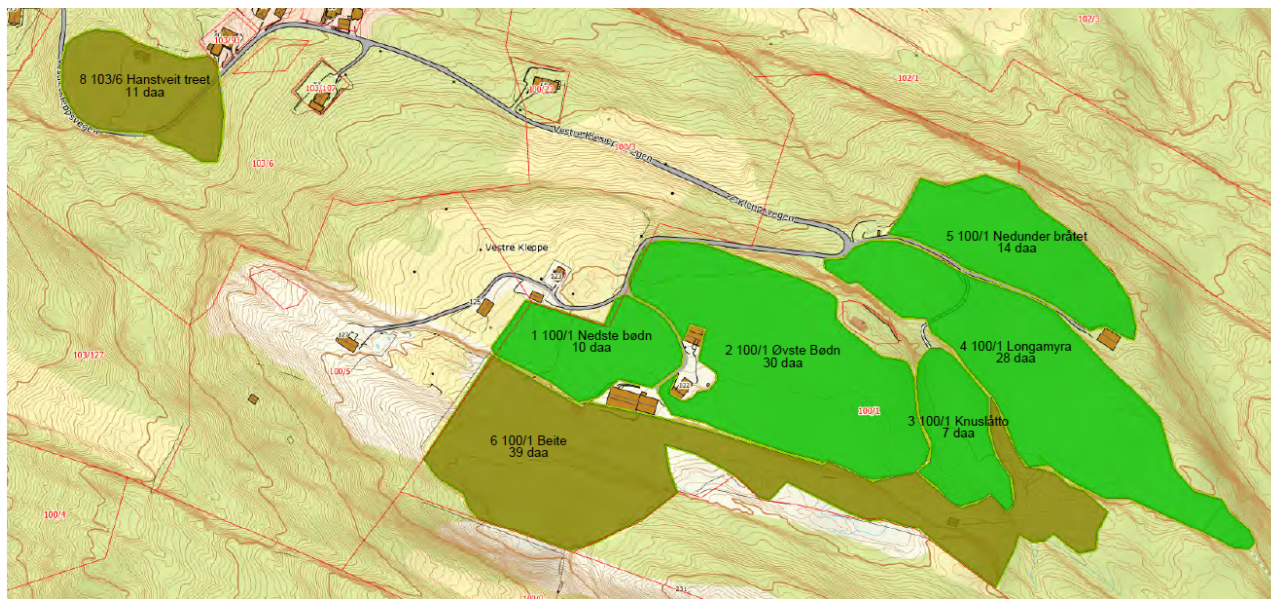
Resten av beita som blei godkjent som spreieareal i 1994 er i ettertid omklassifisert til anna areal. Arealet «nede i svingen (Vestre Kleppe) på kring 13 daa er blitt klassifisert til skog og er då ikkje lengre godkjent som spreieareal. Område på Bernes, på kring 10 daa er omklassifisert til fulldyrka eng. Fulldyrka areal vert som regel automatisk godkjent som spreieareal og treng ikkje lengre ein eigen godkjenning til spreiring av husdyrgjødsel. Viser til tabell 1.

Tabell 2: Oversyn over areala som var godkjend som spreieareal for husdyrgjødsel i 1994.

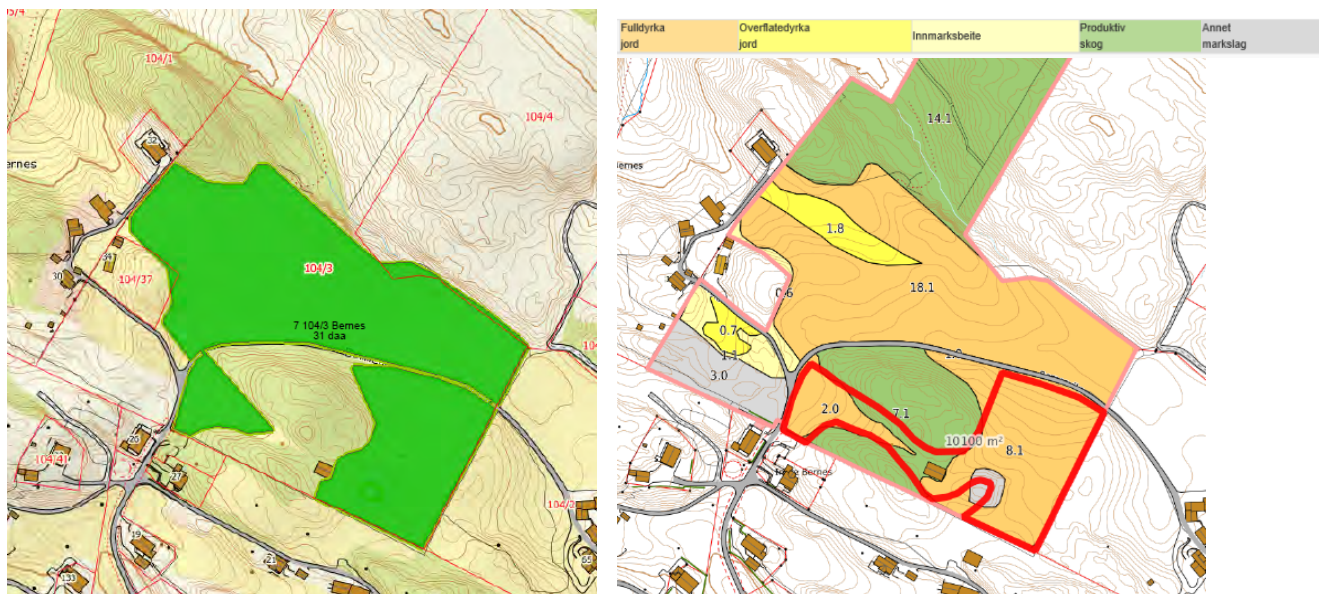
Komm.- gnr./bnr.	Teig	Brutto areal	Netto areal
4630-100/1	Innmarksbeite på Vestre Kleppe - oppom driftsbygningen (område 1 i synfaringsrapporten)	27 daa	6,75 daa
4630-100/1	Vestre Kleppe - «nede i svingen» (område 2 i synfaringsrapport)	13 daa	3,25 daa
4630-104/3	Bernes – teig i vest (område 6)	10 daa	2,5 daa
Totalt		50 daa	12,5 daa

Areal som var beite og blei godkjent som spreieareal i 1994 er vist i kart, figur 1 og 2.

Figur 1: Kart over gnr./bnr. 100/1 (Vestre Kleppe) og 103/6 (Hanstveit). Øvste kart viser gjødslingsplan 2018, der mørk grønbrune areal er beite med bruk av husdyrgjødsel. Nedste kart viser godkjenning av spreieareal 1994, ca. avgrensning med raud strek. Det nedste kartet viser òg markslag registrert ved kommunen etter siste ajourhald av AR5 i mai 2018.

Figur 2: Kart over gnr./bnr. 104/3 (Bernes). Venstre kart viser gjødslingsplan 2018, med avmerka teig for eng, og ikkje noko beite. Høgre kart viser godkjenning av spreieareal på det som var beite i 1994, ca. avgrensing med raud strek. Høgre kart viser òg markslag registrert ved kommunen etter siste ajourhald av AR5 i mai 2018.

4. Fylkesmannen si vurdering

Av *forvaltingslova* § 35 første ledd bokstav a) går det fram at eit forvaltningsorgan kan gjere om/endre sitt eige vedtak utan at det ligg føre ei klage, dersom endringa ikkje er til skade for nokon som vedtaket rettar seg mot eller direkte tilgodeser. I følgje bokstav c) kan dessutan ugyldige vedtak gjerast om.

4.1 Ny informasjon i saka

Då Fylkesmannen av slo klagen i brev av 5. mai 2019 var det ukjent at det eksisterte vedtak om godkjenning av spreieareal. Ny dokumentasjon viser at Fylkesmannen i Hordaland gjorde vedtak om godkjenning av spreieareal på beite hos Johannes Tyssebotn i 1994.

Regelverk for godkjenning av spreieareal er endra etter at vedtaket blei gjort, og mynde for godkjenning ligg i dag til kommunen. Endring av forskrifta endrar likevel ikkje vedtaket som vart gjort i 1994. Godkjenning av spreieareal følgjer i hovudsak dei same prinsippa no som den gang, og endringane i regelverk har ikkje vore så store at tidlegare vedtak blir oppheva ut frå dette. I vedtak av 1994 om godkjenning av spreieareal ligg det heller ikkje vilkår som gjer at vedtaket automatisk blir oppheva.

Godkjenninga i 1994 var eit enkeltvedtak som gjeld inntil kommunen eventuelt fattar eit nytt vedtak som opphevar godkjenninga. Eit slikt nytt vedtak kan ha sin bakgrunn i endra arealklassifisering eller til dømes ny kunnskap om fare for forureining. Omgjering av eit vedtak om løyve til spreieareal til ugunst for søkjaren må vere grunnsett, med heimel i *forskrift om organisk gjødsel* og utforma som enkeltvedtak med klagerett. Osterøy kommune sitt vedtak etter *forskrift om produksjonstilskot* opphevar ikkje tidlegare vedtak om godkjenning av spreieareal. Det ligg heller ikkje føre noko anna vedtak som opphevar tidlegare godkjenning av spreieareal.

Fylkesmannen legg såleis til grunn at godkjenning av spreieareal frå 1994 framleis er gjeldande. Dette er ny informasjon i saka som kan gi grunnlag for å gjere om eige vedtak frå 5. mai 2019.

4.2 Gjødslingsplan og areal

Forskrift om produksjonstilskot gjev det juridiske grunnlaget for dei årlege produksjonstilskota til jordbruksdrift. Etter § 11, andre ledd skal tilskotet bli avkorta dersom det er brot på *forskrift om gjødslingsplanlegging*. Reaksjon ved manglande gjødslingsplan er forklart i Rundskriv 2018-30 «Kommentarer til forskrift om produksjonstilskudd og avløsertilskudd i jordbruket» frå Landbruksdirektoratet, kap. 11.2. Her går det fram at det normalt skal avkortast 20 % av arealtilskotet når føretaket ikkje har ein gjødslingsplan. Viss føretaket har ein gjødslingsplan som er mangelfull kan det avkortast *inntil* 20 %, og det skal gjerast ei vurdering av kor mangelfull gjødslingsplanen er. For søknadsomgangen 2018 er krav til gjødslingsplan òg nærare forklart for søkjar gjennom «Rettleiingshefte for søknad om produksjonstilskot 2018». Her er det m.a. omtale av eigenfråsegn om gjødslingsplan (punkt 5.11.1).

Forskrift om gjødslingsplanlegging gir i § 3 ei detaljert opplisting av krav til ein gjødslingsplan. Her står det m.a. at planen skal omfatte alt arealet som føretaket disponerer, det skal takast representative jordprøver kvart 4. - 8. år, planen skal innehalde ei kartskisse med skifteinndeling og planen skal setjast opp skiftevis. Ein skal vidare berekne forsvarleg mengde forbruk av husdyrgjødsel, og denne mengda skal i gjødslingsplanen bli fordelt på jordbruksarealet i samhøve med føretaket sitt spreieareal, jf. § 3, punkt 4.

Johannes Tyssebotn sin gjødslingsplan er utarbeidd før vekstsesongen 2018 av Norsk Landbruksrådgiving og byggjer på jordprøver frå 2011. Planen inkluderer alt jordbruksareal som Tyssebotn disponerer slik det er oppført i produksjonstilskot og har med kart.

På to områder legg gjødslingsplanen opp til bruk av husdyrgjødsel utan av det ligg føre godkjenning av innmarksbeite som spreieareal. Dette omfattar til saman ca. **27 daa** innmarksbeite.

Tabell 3: Innmarksbeite som ikkje er godkjent som spreieareal for husdyrgjødsel, men der gjødslingsplanen likevel legg opp til bruk av husdyrgjødsel.

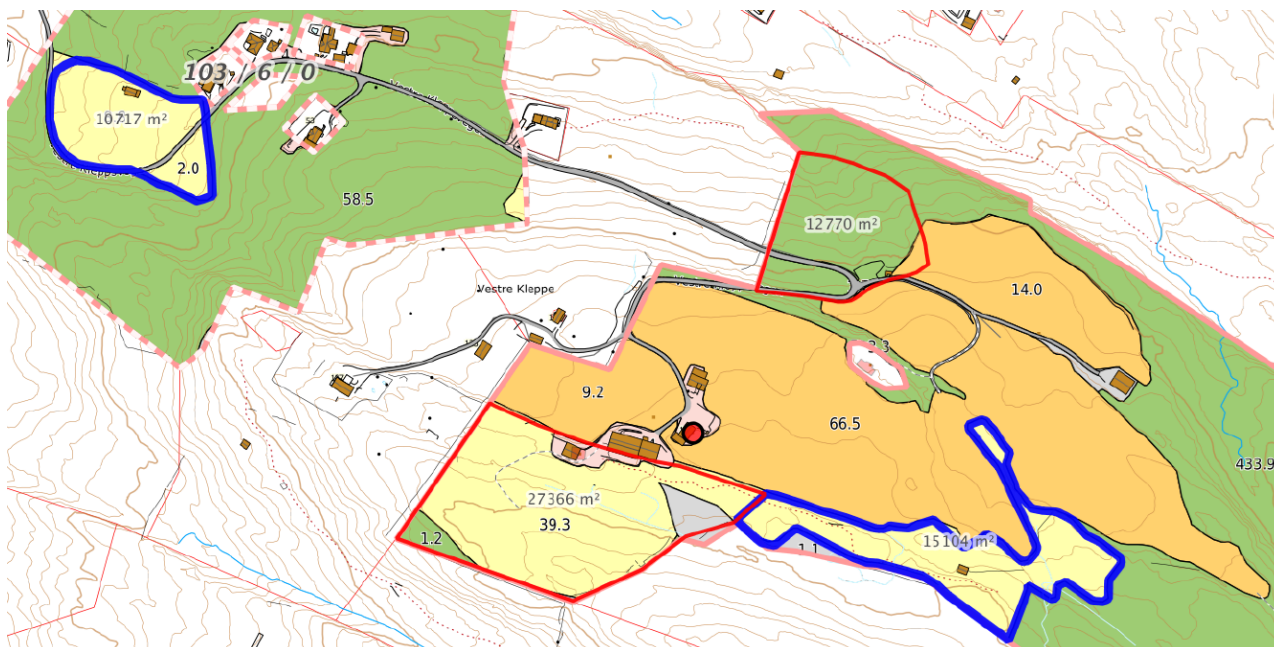
Komm-gnr/bnr	Teig	Ca. areal
4630-100/1	Del av beite på Vestre Kleppe (nr 6 i gjødslingsplan)	16 daa
4630-103/6	Hanstveit treet (nr 8 i gjødslingsplan)	11 daa

Arealet er merka med blå ramme på kart (figur 3). Tyssebotn har ikkje noko areal på Hanstveit godkjent som spreieareal, men gjødslingsplanen inkluderer bruk av husdyrgjødsel på ca. **11 daa** der.

På Vestre Kleppe viser kartfesting i gjødslingsplanen bruk av husdyrgjødsel på 40 daa innmarksbeite. Av dette arealet har ca. **16 daa** ikkje godkjenning og det ligg i austre del av beitet (sjå tabell 2 og blå strek i figur 3). Av det totale godkjente brutto spreieareal på 27 daa er det i dag ca. 3 daa som ikkje er klassifisert som innmarksbeite, og som difor ikkje er del av spreiearealet i dag. Det er dermed 24 daa av dagens innmarksbeite som er godkjent som brutto spreieareal.

Arealet på gnr./bnr. 100/1 (Vestre Kleppe) der kommunen vurderer fare for forureining til nabo, er godkjent som spreieareal for husdyrgjødsel.

Figur 3: Kart som viser innmarksbeite som ikkje er godkjent som spreieareal for husdyrgjødsel, men der gjødslingsplanen likevel legg opp til bruk av husdyrgjødsel, vist med blå ramme. Areal på gnr./bnr. 100/1 (Vestre Kleppe) og 103/6 (Hanstveit).

I Johannes Tyssebotn sin gjødslingsplan for 2018 er det lagt opp til spreieing av husdyrgjødsel på innmarksbeite som ikkje er godkjent som spreieareal, til saman ca. 27 da. Dette er altså ikkje det same arealet som opphavelag var godkjent. Gjødslingsplanen inneheld feil og er mangelfull, jf. *forskrift om gjødslingsplanlegging*. Tilskotet skal då bli avkorta, jf. *forskrift om produksjonstilskot* § 11. Arealet er på andre stadar enn det vi la til grunn ved førre vedtak av 5. mai 2019. Vi vurderer dette likevel som ein tilsvarande mangel i gjødslingsplanen frå 2018. Klagar får soleis ikkje medhald på dette punktet i sin klage.

4.3 Gjødslingsbehov

I krava til gjødslingsplan heiter det at gjødslingsbehovet skal bli tilpassa jordprøveresultat, vekst, gjødslingsnormer, avlingsnivå og forgrøde, jf. *forskrift om gjødslingsplan* § 3, punkt 6.

Vi har ikkje grunnlag for å seie at avlingsnivået på beitet er for lågt til å gi behov tilsvarande planlagt gjødsling. Ein kan diskutere om gjødslinga kan vere litt kraftig, men Fylkesmannen vurderer at tilpassing av gjødslingsbehov er gjort på ein fagleg god måte. Avklaring av spreieareal (behov og disponibelt) bør ligge til grunn for vurdering av gjødslingsstyrke, då krav om spreieareal i *forskrift om organisk gjødsel* § 24 òg regulerer kor mykje husdyrgjødsel ein kan nytte.

Utover dette gir vedtak om godkjenning av spreieareal i seg sjølv ikkje direkte føringar for kor mykje husdyrgjødsel ein kan nytte på ein teig. Når eit spreieareal er godkjent, er det godkjent for gjødsling etter dei vurderingane som ligg i *forskrift om gjødslingsplanlegging*. Dette gjeld uansett kva faktor som

blei brukt til omrekning frå brutto til netto spreieareal i opphaveleg godkjenning. Dersom arealet eller drifta er endra sidan godkjenning, kan dette heller vere ein grunn til å oppheve tidlegare vedtak om godkjenning av spreieareal, og vurdere arealet på nytt med nytt vedtak.

Fylkesmannen vurderer at oppsette mengde gjødsel på innmarksbeita er tilpassa behovet, slik det er omtalt i forskrift om gjødslingsplan. Vi kan ikkje sjå at dette er ein mangel med gjødslingsplanen.

4.4 Feilopplysning

Om avkorting ved feilopplysningar er det sagt følgjande i *forskrift om produksjonstilskot* § 12, første punktum: «*Dersom foretaket uaktsomt eller forsettelig har gitt feilopplysninger i søknaden som har eller ville dannet grunnlag for en urettmessig utbetaling av tilskuddet for seg selv eller andre, kan hele eller deler av det samlede tilskuddet som tilfaller foretaket avkortes. Tilskuddet kan også avkortes dersom foretaket ikke overholder de firster som kommunen, fylkesmannen eller Landbruksdirektoratet har satt for å kunne utføre sine kontrolloppgaver i medhold av § 19.*»

I Fylkesmannen sitt vedtak av 5. mai 2019 vart tilskotet avkorta med kr 10000,- fordi vi, til liks med kommunen, vurderte at det låg føre eit forsetteleg brot på forbodet om å gje feil opplysningar i søknaden. Gjødslingsplanen inkluderte bruk av husdyrgjødsel på eit innmarksbeite, som kommunen hadde informert Tyssebotn om at ikkje hadde godkjenning som spreieareal for husdyrgjødsel. Vi vurderte at søkjar var opplyst om manglande godkjenning av spreieareal, men likevel kryssa av for at gjødslingsplanen var fullstendig. Klagar kan no syne til godkjenningsdokumentet frå 1994 på spreieareal. Vi vurderer det no slik at Johannes Tyssebotn ikkje har gitt feil opplysning då han søkte om produksjonstilskot i 2018.

4.5 Andre tilhøve som kan medføre avkorting i produksjonstilskot

Det kan avkortast i produksjonstilskot dersom føretaket driv eller har drive verksemda si i strid med anna regelverk, jf. *forskrift om produksjonstilskot* § 11, fyrste ledd. Som hovudregel vil dette omfatte regelverk innanfor Landbruks- og matdepartementets mynde, men òg andre regelverk, som miljø- og forureiningsregelverk kan vere relevante. I rundskriv 2018-30 frå Landbruksdirektoratet, kap. 11.1 står det nærare forklart at ansvarleg myndigheit må ha konstatert eit regleverksbrot. Her følgjer ein gjennomgang av *forskrift om organisk gjødsel* og *forureiningslova*.

Forskrift om organisk gjødsel er døme på relevant regelverk, med dei krava som her blir sett til lagring og bruk av husdyrgjødsel. Mellom anna er krav til spreieareal omtala i § 24. Her går det fram at husdyrgjødsel berre kan spreiaast på godkjent spreieareal. På fulldyrka og overflatedyrka jord har ein lov til å spreie husdyrgjødsel utan godkjenningar. Viss ein vil spreie husdyrgjødsel på innmarksbeite må kommunen godkjenne arealet på førehand. Utmark kan ikkje bli godkjent som spreieareal. Ikkje all fulldyrka- og overflate dyrka jord er godkjent spreieareal. Viss eit areal ligg så lang unna at ein normalt ikkje spreier husdyrgjødsel her, så er dette arealet ikkje ein del av spreiearealet til føretaket. Berre areal som i praksis vert nytta til spreieing av husdyrgjødsel og som er i produksjon, kan verte godkjent som spreieareal.

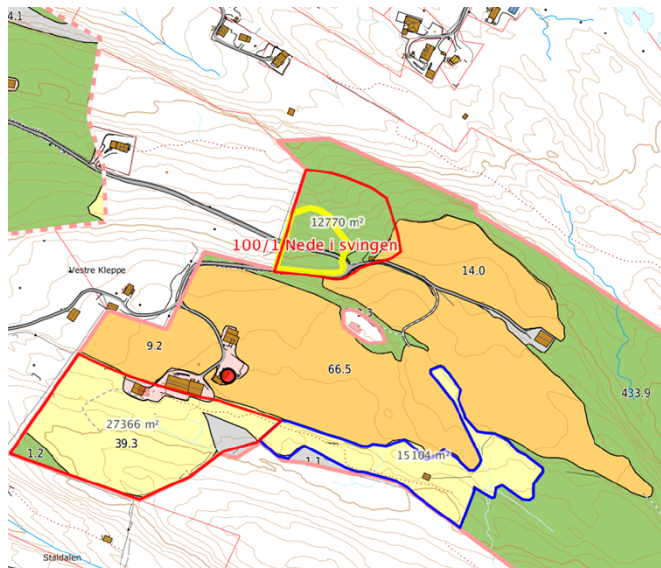
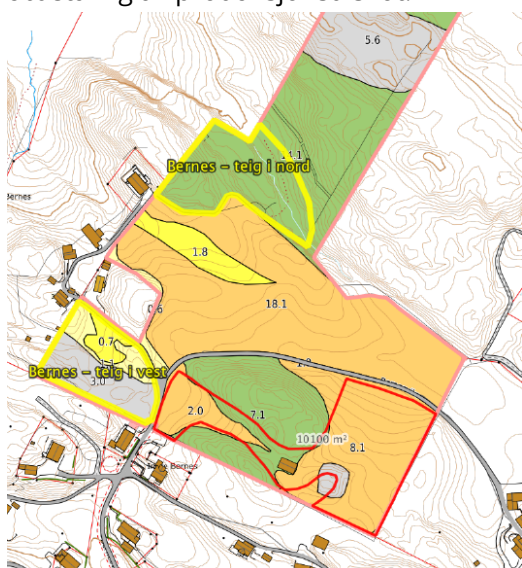

Fylkesmannen si synfaringa avdekket at det vart brukt husdyrgjødsel på tre område som ikkje var godkjent som spreieareal for husdyrgjødsel, jf. opplysingar frå Johannes Tyssebotn og vedlagt rapport frå synfaringa, sjå tabell 2. Dette gjeld i hovudsak areal som ikkje er klassifisert som innmarksbeite etter kart. Noko av dette arealet var klassifisert som beite i 1994, og vart då godkjent som spreieareal for husdyrgjødsel. Denne godkjenninga gjeld ikkje no når arealet har anna markslag enn innmarksbeite.

Tabell 4: Teigar som ikkje er godkjent som spreieareal for husdyrgjødsel og som ikkje er inkludert i gjødslingsplan, men der Johannes Tyssebotn opplyser å bruke husdyrgjødsel. Areal er grovt estimert utan nærare undersøking.

Komm-gnr/bnr	Teig	Mogleg areal	Merknad
4630-100/1	«Nede i svingen»	4-5 daa	13 daa innmarksbeite i dette området blei godkjent som spreieareal i 1994, men ikkje noko av dette er i 2018 klassifisert som innmarksbeite
4630-104/3	«Bernes – vest»	4-5 daa	Av dette er 3 daa i 2018 klassifisert som «anna markslag» og mellom 1,0 og 1,7 daa innmarksbeite. Arealet var truleg ikkje inkludert i godkjenninga av spreieareal på Bernes frå 1994.
4630-104/3	«Bernes – nord»	5-6 daa	Klassifisert som skog i 2018. Arealet var truleg ikkje inkludert i godkjenninga av spreieareal på Bernes frå 1994.

Arealet er merka med gul ramme på kart under (figur 4). Det er mogleg at delar av areal som i dag er klassifisert som skog eller annan fastmark, kan bli omklassifisert til innmarksbeite. Dette er vurdering som kommunen kan gjere i samband med ajourhald av AR5, og som grunnlag for utbetaling av produksjonstilskot.

Figur 4: Kart som viser ca. innteikning av teigar som ikkje er godkjent som spreieareal for husdyrgjødsel og ikkje inkludert i gjødslingsplan, men der Johannes Tyssebotn opplyser å bruke husdyrgjødsel, vist med gul ramme. Gnr/bnr 104/3 (Bernes) til venstre og 100/1 (Vestre Kleppe) til høgre.

Det kan sjå ut til at føretaket ikkje har nok spreieareal ut frå kva innmarksbeite som er godkjent som spreieareal og korleis husdyrgjødsel elles blir disponert. Bruk av husdyrgjødsel og krava til nok spreieareal er tilhøve som kommunen kan vurdere etter *forskrift om organisk gjødsel*.

Fylkesmannen kan ikkje sjå at det ligg føre vedtak frå kommunen som konstaterer brot på gjødselvereforskrifta om spreieareal. Tilhøva omtalt her er difor ikkje grunnlag for avkorting i produksjonstilskot.

Forureiningslova er eit anna døme på relevant regelverk i høve til avkorting av produksjonstilskot. Det heiter etter *forureiningslova* § 7: '*Ingen må ha, gjøre eller sette i verk noe som kan medføre fare for forurensing (...)*'. Kommunen har ansvar og lovheimel når det gjeld forureining frå landbruket. Same lov gjer kommunane heimel til å gje pålegg om tiltak for å unngå utslepp (§ 7), krevje opplysningar (§ 49), foreta gransking (§ 50), gje pålegg om undersøking (§ 51), gje tvangsmulkt (§ 73), gjera tiltak for å stanse utslepp (§ 74) og å nytta annan manns grunn (§ 75). Kommunen må vurdere om forholdet er såpass grovt at straffeforfølgning er aktuelt (§78), og i så fall melde saka til politiet. Ved konstatert brot på *forureiningslova* kan kommunen avkorte i produksjonstilskot.

Etter informasjonen som Fylkesmannen har fått i denne saka, ligg det ikkje føre vedtak frå kommunen som konstaterer brot på *forureiningslova*. Fylkesmannen kan difor ikkje sjå at det føreligg grunn til å avkorte i produksjonstilskot grunna brot på *forureiningslova*.

5. Oppsummering og konklusjon

Det ligg føre ny informasjon i saka, i form av gyldig vedtak om godkjenning av spreieareal av 1994. I Johannes Tyssebotn sin gjødslingsplan for 2018 er det lagt opp til spreieing av husdyrgjødsel på innmarksbeite som ikkje er godkjent som spreieareal, til saman ca. 27 da. Planen inneheld difor feil og er mangelfull, jf. *forskrift om gjødslingsplanlegging*. Tilskotet skal då bli avkorta, jf. *forskrift om produksjonstilskot* § 11. Arealet er dels på andre stadar enn det vi la til grunn ved førre vedtak av 5. mai 2019. Vi vurderer dette likevel som ein tilsvarande mangel i gjødslingsplanen frå 2018, og opprettheld eit trekk tilsvarande 15 % av det totalt utrekna areal- og kulturlandskapstilskotet for del 2 til føretaket. Klagar får soleis ikkje medhald på dette punktet i sin klage.

I Fylkesmannen sitt vedtak av 5. mai 2019 vart avkortinga på kr 10000,- oppretthalde fordi vi vurderte at det låg føre eit forsetteleg brot på forbodet om å gje feil opplysningar i søknaden. Klagar kan no syne til godkjenningsskjemaet som i utgangspunkt var årsaka til avkortinga i produksjonstilskot. Fylkesmannen vurderer at Johannes Tyssebotn ikkje har gitt feil opplysning då han søkte om produksjonstilskot i 2018. Klagar får medhald på dette punkt i sin klage, og Fylkesmannen gjer om eige vedtak om avkorting i produksjonstilskot grunna manglande gjødslingsplan. Klagar får betalt tilbake kr. 10 000,-.

Fylkesmannen kan ikkje sjå at det ligg føre vedtak som konstaterer brot på *forskrift om organisk gjødsel*, *forureiningslova* eller anna regelverk som er relevant for avkorting av produksjonstilskot.

Dette er eit endeleg vedtak og kan ikkje påklagast.

Med helsing

Christian Rekkedal
landbruksdirektør

Kari Elsa A. des Bouvrie og
Øyvind Vatshelle
seniorrådgjevarar

Dokumentet er elektronisk godkjent

Kopi til:

Osterøy kommune	Rådhuset	5282	LONEVÅG
TYSSEBOTN JOHANNES M		5283	FOTLANDSVÅG